

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1988/25

Karar Sayısı : 1988/30

Karar Günü : 27.9.1988

R.G. Tarih-Sayı :20.10.1988-19965

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Senirkent Sulh Hukuk Mahkemesi.

İTİRAZIN KONUSU : 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 45. maddesinin birinci fıkrasının Anayasa'nın 169. maddesine aykırılığı nedeniyle iptali istemidir.

I- OLAY : Davacı Maliye Hazinesi adına, taşınmazı elinde bulunduran davalıya karşı, müdahalenin men'i ve tescil istemiyle açılan davada, anlaşmazlık konusu taşınmazın 1744 sayılı Yasanın 2. maddesi uyarınca orman dışına çıkarıldığı ve Hazinesin özel mülkiyetine geçtiği savı ileri sürülerek zilyetliğin orman dışına çıkarıldıktan sonra söz konusu olacağından yasaların aradığı 20 yıllık zilyetlik süresinin dolmadığı bildirilmiş, 23.3.1988 günlü duruşmada davalının savunmasında dayandığı 3402 sayılı Yasanın 45. maddesinin Anayasa'nın 169. maddesinin ikinci fıkrasına aykırı olduğunu belirten davacı vekili Anayasa'nın 152. maddesi uyarınca Anayasa Mahkemesi'ne gidilmesini istemiş, Anayasa'ya aykırılık savını ciddi bulan Mahkeme iptal istemiyle itiraz yoluna başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ :

A- İPTALİ İSTENEN YASA KURALI :

İtiraz yoluna başvuran mahkemenin iptalini istediği fıkrayı da içeren 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 45. maddesi şöyledir :

"MADDE 45.- Orman dışına çıkarılmış ve çıkarılacak yerlerde; değişik 6831 sayılı Orman Kanununun 2 nci maddesinin (B) bendinde belirtilen şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerleşim sahaları ile tarla, bağ, bahçe, meyvelik, zeytinlik, fındıklık, fıstıklık (Antep fıstığı) gibi tarım arazileri, 31.12.1981 tarihinden önceki vergi kaydı veya geçerli bir belgeye dayanmak şartıyla 14 üncü maddeye göre zilyetleri adına tespit edilir. Zilyetlik müddeti 31.12.1981 tarihinden geriye doğru hesaplanır.

6831 sayılı Orman Kanunu veya ek ve değişikliklerine göre, orman kadastro yapılarak evvelce Hazine adına tespit veya tescil edilmiş yerlerde de yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

Orman sınırları içerisinde kalan veya orman dışına çıkarılan alanlarda tapulu yerlerle iskan suretiyle veya toprak tevzii yoluyla verilen (işlemleri tamamlanmamış olsa dahi) başka bir şart aranmadan hak sahipleri adına tespit ve tescil edilir.

6831 sayılı Orman Kanununun değişik 2 nci maddesinin (B) bendinin uygulanmasında bu madde hükmü tatbik edilir.

2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu gereğince belirtilen turizm alanlarında, Orman Kanunları hükümlerine göre tahsis edilen yerlerde ve imar alanlarının kapsadığı alanlarda kalan taşınmaz mallar hakkında yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanmaz."

B- DAYANILAN ANAYASA KURALI :

"Madde 169.- Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.

Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.

Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasî propaganda yapılamaz; münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz.

Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz."

IV- İLK İNCELEME :

Eksikliği tamamlanan dosyanın yeniden gönderilmesi üzerine Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince Mahmut C.CUHRUK, Yekta Güngör ÖZDEN, Necdet DARICIOĞLU, Yılmaz ALİEFENDİOĞLU, Muammer TURAN, Mehmet ÇINARLI, Mustafa GÖNÜL, Mustafa ŞAHİN, Adnan KÜKNER, İhsan PEKEL ve Selçuk TÜZÜN'ün katılmalarıyla 31.5.1988 günü yapılan ikinci ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esastan incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ :

İtiraz yoluna başvuran mahkeme, yukarıya olduğu gibi alınan karar gerekçesinde belirttiği nedenlerle 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 45. maddesinin birinci fıkrasının davacı vekilinin aykırılık savının ciddi olduğu kanısına vararak iptalini istemiştir.

Anayasa Mahkemesi'nde özel defterine 26.5.1988 günü yeniden yazılıp ilk incelemesi yapılan itirazdan sonra itiraz yolunu izleyen başka bir mahkemenin başvurusu üzerine dava konusu 45. madde 1.6.1988 günü, Esas: 1987/31, Karar: 1988/13 sayılı kararla iptal edilmiş olup, bu karar 20.8.1988 günlü, 19905 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası gereğince yayım tarihinde yürürlükten kalkan hüküm için yeniden karar verilmesine gerek yoktur.

VI- SONUÇ :

Esas Sayısı : 1988/25
Karar Sayısı : 1988/30

21.6.1987 günlü, 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 45. maddesinin birinci fıkrası, Anayasa Mahkemesi'nin 20.8.1988 günlü Resmî Gazete'de yayımlanan 1.6.1988 günlü, Esas: 1987/31, Karar: 1988/13 sayılı kararıyla iptal edilmiş bulunduğundan bu konuda karar verilmesine yer olmadığına,

27.9.1988 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Mahmut C. CUHRUK

Üye
Yekta Güngör ÖZDEN

Üye
Necdet DARICIOĞLU

Üye
Muammer TURAN

Üye
Mehmet ÇINARLI

Üye
Servet TÜZÜN

Üye
Mustafa GÖNÜL

Üye
Mehmet ÇINARLI

Üye
Servet TÜZÜN

Üye
İhsan PEKEL

Üye
Selçuk TÜZÜN